

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้น้อมนำแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสมดุลระหว่างภาค ระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท ให้มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากความผันผวนของกระแสโลกาภิวัตน์ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบบูรณาการ ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางและกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม

ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ให้มีการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดินเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และจัดระบบบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด จากนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐดังกล่าว รัฐได้ออก พรบ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 ซึ่งกำหนดให้จังหวัด กลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง และยื่นของงบประมาณได้โดยตรง ซึ่งการขับเคลื่อนแผนระดับต่าง ๆ ทั้งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนกระทรวง และแผนของราชการส่วนท้องถิ่น จะบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยใช้หลักบูรณาการที่ยึดพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม (Area Function Participation) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2550 และสนับสนุนแนวทางตาม พรบ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550

แนวคิดและหลักการการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์นั้น ได้ยึดแนวคิดการพัฒนาตาม “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ควบคู่กับแนวคิด “การพัฒนาแบบองค์รวม” บูรณาการ เชื่อมโยงมิติการพัฒนาในทุกๆด้าน ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมในแต่ละภูมิภาคและท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งยึดหลัก “การมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา” และหลัก “ธรรมาภิบาล” ตลอดจนหลักการความเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และแผนบริหารราชการแผ่นดิน

วัตถุประสงค์การจัดทำ 1) เพื่อวางกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาคที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ให้เป็นไปตามศักยภาพและ

หลักภูมิสังคมของแต่ละภาค 2) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และสนับสนุนการบูรณาการโครงการพัฒนาและงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ ทั้งจากส่วนกลาง จังหวัด กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติในพื้นที่ซึ่งจะนำมาซึ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม และนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนในภูมิภาคและของสังคมส่วนรวม

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนภาค ได้ดำเนินการมาเป็นขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ 1) ศึกษาวิเคราะห์และยกร่างยุทธศาสตร์การพัฒนภาค โดยทบทวนผลการพัฒนาและประเมินสถานการณ์ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแต่ละภาค รวมทั้งวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ตลอดจนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฉบับที่ 10 ที่มีความเชื่อมโยงกับทิศทางและบทบาทการพัฒนาภาค แล้วจัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ 2) ระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างยุทธศาสตร์การพัฒนภาค จากภาคส่วนในระดับภาค รวม 4 ภาค ในช่วงเดือนกันยายน 2550 ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งจากภาครัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน และสื่อมวลชน และได้นำผลจากการระดมความคิดเห็นดังกล่าวมาปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ และแนวทางให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนยิ่งขึ้น 3) นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาคต่อผู้บริหารและคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2550 4) นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาคต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาคและเห็นชอบให้หน่วยงานดำเนินการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล โดยให้ทุกจังหวัด และ 18 กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศยึดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาค เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีในปีต่อไป(2553) และให้กระทรวงและหน่วยงานอื่นของรัฐใช้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาค ประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในปีต่อไป(2553)

การนำแนวทางการรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาคไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีข้อควรคำนึงในการดำเนินการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เนื่องจากกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาคเป็นกรอบแนวทางชี้แนะในการพัฒนาจากส่วนกลาง ที่ให้แนวทางการพัฒนาในภาพรวมของแต่ละภาค และแนวทางการพัฒนาเบื้องต้นของแต่ละกลุ่มจังหวัดเท่านั้น จังหวัด และกลุ่มจังหวัด จำเป็นต้องมีกระบวนการ ขั้นตอนที่ทำให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พร้อมทั้งต้องพิจารณา วิเคราะห์

ศักยภาพ โอกาสการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับภูมิสังคม และความต้องการ
ของประชาชนในพื้นที่ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การ
กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทาง แผนงาน โครงการ และการจัดทำค่าของงบประมาณ ในการ
ดำเนินงาน และสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ ตามกระบวนการ ขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
ต่อไป
